

РЕШЕНИЕ

№ 34718

гр. София, 23.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 13 състав, в
публично заседание на 30.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **2812** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, във вр. с чл. 118, ал. 1 КСО.

АССГ е сезиран с жалба от К. С. Х. срещу Решение № 3305-40-10/31.01.2025 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена жалбата ѝ срещу разпореждане от 16.12.2024 г. Излага съображения за незаконосъобразност на акта и моли същият да бъде отменен като такъв.

Ответникът – Управител на НОИ, чрез упълномощен юрисконсулт, в съдебно заседание оспорва жалбата и моли същата да бъде оставена без уважение. Претендира се юрисконсултско възнаграждение. Допълнителни съображения са изложени в депозиран писмени бележки.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 18.09.2023 г. жалбоподателката К. Х. е подала заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, чрез норвежката компетентна институция. Заявлението е постъпило в НОИ, чрез системата за електронен обмен на социално-осигурителна информация (EESSI) на 02.01.2024 г. На 13.06.2024 г. е постъпил и структуриран електронен документ (С.) Р 5000, с който са потвърдени норвежките осигурителни периоди.

Въз основа на представените документи и служебно проверени такива, на жалбоподателката е зачетен български осигурителен стаж от трета категория труд – 16 години, 09 месеца и 02 дни. От страна на норвежката институция е потвърден стаж за времето от 01.01.1988 г. до 13.06.2024 г. с прекъсвания, включващи периоди на задължително осигуряване с вноски – наето лице за времето от 01.01.1988 г. до 31.12.1988 г., от 01.04.1989 г. до 30.04.1989 г. и от 01.01.2007 г. до 31.12.2022 г., както и периоди на пребиваване за времето от 01.09.2002 г. до 31.12.2022 г. и от 01.01.2023 г. до 13.06.2024 г. Доколкото периодите на пребиваване се припокриват с част от периодите на

задължително осигуряване за времето от 01.01.2007 г. до 31.12.2022 г. на осн. чл. 13, ал. 2 от Регламент (ЕО) № 987/2009 г., същите са взети предвид в календарната им продължителност.

Норвежкият стаж, до датата на заявлението, за придобиване право на пенсия и за изчисляване на нейния размер възлиза на 22 години, 01 месец и 17 дни. Констатирано е дублиране на български и норвежки осигурителен стаж от 1 ден – 02.09.2002 г., който е взет предвид еднократно като български стаж, съответно норвежкият стаж е определен на 22 години, 01 месец и 16 дни.

Издадено е разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-100#11 от 16.12.2024 г., с което на жалбоподателката е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, на основание чл. 68, ал. 1 и ал. 2 КСО, вр. с Регламент (ЕО) № 883/2004 г. на Европейския парламент и на Съвета, считано от 18.09.2023г., при зачетен български осигурителен стаж от трета категория 16 години, 09 месеца и 02 дни и потвърден норвежки осигурителен стаж за придобиване право на пенсия, който не се дублира с българският, в размер на 22 години, 01 месец и 16 дни и за изчисляване размера на пенсията 22 години 01 месец и 17 дни.

Разпореждането е обжалвано по административен ред с жалба вх. № 1012-40-27/21.01.2025 г., въз основа на която е издадено процесното решение № 3305-40-10/31.01.2025 г. на Управителя на НОИ, с което същата е отхвърлена и е потвърдено обжалваното разпореждане.

От правна страна съдът намира следното:

Обжалваният административен акт е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 117, ал. 4 КСО (в приложимата редакция - ДВ, бр. 106). При издаването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроцесуалните правила, които да са от такова естество, че да са ограничили правото на жалбоподателката да участва в административното производство. Спазена е изискуемата от закона писмена форма, като актът е и надлежно мотивиран по смисъла на чл. 59, ал. 2 АПК.

Жалбоподателката претендира отпускане на пенсия по чл. 68, ал. 3 КСО, като същевременно осигурителният орган е приел, че същата отговаря на изискванията на чл. 68, ал. 1 и ал. 2 КСО, като по този ред е отпусната пенсията ѝ.

На първо място следва да се посочи, че в случая приложим е Регламент № 883/2004, представляващ основен регламент и съдържащ материалноправни разпоредби в сферата на координиране на системите за социална сигурност на държавите-членки, както и Регламент № 987/2009 (регламент по прилагане) съдържащ предимно процедурни правила за прилагане на основния регламент.

В разпоредбата на чл. 6 от Регламент 883/2004 е уреден принципът на сумиране на осигурителните периоди. Когато правото на обезщетение по законодателството на една държава-членка зависи от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост или периоди на пребиваване, обезщетенията следва да се отпускат, като се вземат предвид такива периоди, завършени съгласно законодателствата на други държави-членки, все едно че са периоди, завършени съгласно прилаганото от нея законодателството. Това означава, че за лицата, които имат осигурителен стаж, придобит съгласно българското законодателство и законодателството на други държави-членки, ако българският осигурителен стаж не е достатъчен, за да възникне право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, на основание чл. 6 от Регламент 883 се взема предвид и осигурителният стаж, придобит съгласно законодателствата на другите държави-членки.

Същият смисъл е заложен и в чл. 12 от Регламент 987/2009, приет за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност.

В разпоредбата на чл. 12 т. 1 е посочено, че за целите на прилагането на член 6 от Регламент 883/2004 компетентната институция се свързва с институциите на държавите-членки, чието

законодателство също се е прилагало спрямо съответното лице, с цел установяване на всички периоди, завършени съгласно тяхното законодателство, което в настоящия случай е направено. По аргумент от т. 2 на чл. 12 от регламента по прилагане е предвидена възможност съответните периоди на осигуряване, заетост, самостоятелна заетост или пребиваване, завършени съгласно законодателството на държава-членка, да се прибавят към тези, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава-членка, доколкото това е необходимо за целите на прилагането на член 6 от основния регламент, като нормата е категорична - само при условие, че тези периоди не съвпадат.

Съгласно чл. 52 на Регламента, българската компетентна институция трябва да изчисли пропорционално обезщетение. За целта, на първо място се изчислява теоретичен размер на обезщетението, за което съответното лице би могло да претендира, ако всички осигурителни периоди и/или периодите на пребиваване, които са завършени съгласно законодателството на другите държави-членки, са били завършени съгласно прилаганото от нея законодателство към датата на отпускане на обезщетението.

И на второ място се определя действителният, пропорционален размер на обезщетението, като теоретичният размер се умножи със съотношението между продължителността на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателството, което тя прилага и цялата продължителност на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателствата на всички държави-членки по случая (в този смисъл: теоретичният размер, умножен по стажа в България, разделен на стаж в България + стаж в Н., изразен в месеци).

Начинът, по който се определя размерът на пенсията за осигурителен стаж и възраст е регламентиран в нормата на чл. 70 КСО, в ал. 3 от която е посочено, че "доходът, от който се изчислява пенсията, се определя, като средномесечният осигурителен доход за страната за 12 календарни месеца преди месеца на отпускане на пенсията се умножи по индивидуалния коефициент на лицето".

В случая индивидуалният коефициент на жалбоподателката е 0.5354, с който е умножен средномесечният осигурителен доход в страната – 1400.40 лв. Доходът, от който се изчислява пенсията е в размер на 749.78 лв. При определяне размера на пенсията е установено, че същият е под минималния размер на пенсията, поради което е определен съгласно чл. 70, ал. 12 КСО минимален размер на пенсията 523.09 лв. Считано от 01.07.2024 г. е определен минимален размер на пенсията в размер на 580.57 лв.

Административният орган е подхождал правилно и законосъобразно при изчисляване на пропорционалната част от пенсията - от 18.09.2023 г. 201/466 от 523.04 лв., и от 01.07.2024 г. 201/466 от 580.57 лв., съответно 225.60 лв. и 250.42 лв.

Възраженията на жалбоподателката досежно зачетен по-висок стаж в Н. са неоснователни. За целите на пенсионното производство, по изложените по-горе съображения, осигурителните периоди се сумират, което правилно е направил и българският пенсионен орган. От страна на норвежката институция е потвърден стаж за времето от 01.01.1988 г. до 13.06.2024 г. с прекъсвания, включващи периоди на задължително осигуряване с вноски – наето лице за времето от 01.01.1988 г. до 31.12.1988 г., от 01.04.1989 г. до 30.04.1989 г. и от 01.01.2007 г. до 31.12.2022 г., както и периоди на пребиваване за времето от 01.09.2002 г. до 31.12.2022 г. и от 01.01.2023 г. до 13.06.2024 г. След сумиране на осигурителния стаж е установено, че жалбоподателката отговаря на изискването за отпускане на пенсия по чл. 68, ал. 1 и ал. 2 КСО, а предвид датата на заявлението - 18.09.2023 г., пенсията, съгласно чл. 94, ал. 1 КСО, е отпусната именно от тази дата. Неоснователно жалбоподателката претендира отпускане на минимална пенсия по чл. 68, ал. 3 КСО, тъй като видно от текста на разпоредбата, в случай че лицата нямат право на пенсия по ал. 1

и 2, до 31 декември 2016 г. те придобиват право на пенсия при навършване на възраст 65 години и 10 месеца за жените и мъжете и най-малко 15 години действителен осигурителен стаж. От 31 декември 2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на 67-годишна възраст. С други думи, за възникване на това право е необходимо лицето да има 15 години действителен стаж, да е навършило 67 години и да не придобива право на пенсия по ал. 1 и ал. 2. В случая, доколкото жалбоподателката придобива право по реда на ал. 1 и ал. 2, разпоредбата на ал. 3 е неприложима. В тази връзка, желанието на жалбоподателката да получава пенсия по чл. 68, ал. 3 КСО няма как да бъде удовлетворено, тъй като същата отговаря на условията на ал. 1 и ал. 2. Възраженията, че е поискала отпускане на пенсия от 01.01.2024 г. а не от септември 2023 г., с цел да се изпълнят изискванията на ал. 3, не могат да бъдат споделени. Жалбоподателката е придобила право на пенсия и е подала заявление в срока по чл. 94, ал. 1 КСО и правилно от този момент е отпусната пенсията ѝ.

По изложените съображения жалбата на К. Х. се явява неоснователна и като такава е длъжимо отхвърлянето ѝ. При този изход на спора, своевременно предявената претенция на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение следва да бъде уважена, като жалбоподателката бъде осъдена да заплати по сметка на Националния осигурителен институт сума в размер на 200 лв., определена на основание чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, във вр. чл. 143, ал. 3 АПК.

Водим от горното АССГ

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на К. С. Х. срещу Решение № 3305-40-10/31.01.2025 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена жалбата ѝ срещу разпореждане от 16.12.2024 г.

ОСЪЖДА К. С. Х., [дата на раждане], да заплати на Национален осигурителен институт сума в размер на 200 лв., представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: